

महाराष्ट्र शासन

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

महाराष्ट्रातील ग्रामीण व नागरी भागाकरिता पायाभूत वर्ष २००३ वर आधारित

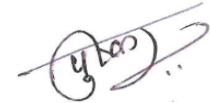
जून, २०२१ चे ग्राहक किंमती निर्देशांक

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्रातील ७४ नागरी व ६८ ग्रामीण भागातील निवडलेल्या केंद्रांतून अंशकालीन भावसंकलक म्हणून नियुक्त केलेल्या भावसंकलकांमार्फत जीवनावश्यक वस्तूंच्या किंमतीबाबतची माहिती साप्ताहिक पध्दतीने गोळा करून दरमहा त्यावर आधारित वेगवेगळे ग्राहक किंमती निर्देशांक तयार करून प्रकाशित करते.

माहे जून, २०२१ करिता महाराष्ट्रातील ग्रामीण व नागरी भागाकरिता गट आणि उपगट निहाय ग्राहक किंमती निर्देशांक परिशिष्ट - १ मध्ये देण्यात आले आहेत. ग्रामीण व नागरी भागासाठी सर्वसाधारण निर्देशांक अनुक्रमे ३२४.४३ व ३०८.७६ इतका आहे.

माहे जून, २०२१ साठी महाराष्ट्रातील ग्रामीण व नागरी विभागातील ग्राहक किंमती निर्देशांकावर आधारित (जून, २०२० च्या तुलनेत जून, २०२१ मध्ये) बिंदू ते बिंदू चलन वाढीचा दर अनुक्रमे ४.२४ टक्के व ३.८७ टक्के होता. ही चलनवाढ मुख्यतः ग्रामीण व नागरी भागातील 'खाद्यपदार्थ' 'पान,सुपारी, तंबाखू', 'इंधन व दिवाबत्ती' व 'संकीर्ण' गटातील वाढीमुळे झाली आहे. माहे मे, २०२१ शी तुलना करता सर्वसाधारण निर्देशांकात ग्रामीण भागासाठी ९.८४ व नागरी भागासाठी ५.७३ टक्के इतकी वाढ झाली आहे.

सर्वसाधारण, गट, उपगट निर्देशांकांनिहाय चलन वाढीचे दर परिशिष्ट -२ मध्ये देण्यात आले आहेत.

(पु. हि. भगूरकर)

सहसंचालक (रा.उ.)

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
मुंबई.

परिशिष्ट - १
महाराष्ट्रातील ग्रामीण व नागरी भागाकरिता सर्वसाधारण गट व उपगट निहाय
ग्राहक किंमती निर्देशांक

(पायाभूत वर्ष २००३=१००)

गट	उपगट	वर्णन	ग्रामीण			नागरी		
			एप्रिल २०२१	मे २०२१	जून २०२१	एप्रिल २०२१	मे २०२१	जून २०२१
१		खाद्यपदार्थ						
	अ)	अन्न धान्ये	२७४.०५	२६७.७२	२९२.६३	२४४.४९	२४०.५२	२६१.४२
	ब)	डाळी	३६५.४४	३६९.३३	३६९.९४	३६६.०८	३७२.५०	३७२.९७
	क)	दूध व दूधाचे पदार्थ	३८३.३७	३८३.६५	३८४.५७	३६१.०७	३६१.६३	३६२.५९
	ड)	खाद्यतेल	२५७.५६	२६७.७८	२७०.६५	२५९.७२	२७०.५८	२७५.३७
	इ)	मांस, मासे व अंडी	४९५.३१	४९८.०६	४९७.७०	४८३.२०	४९१.६७	४९४.४२
	फ)	भाजीपाला व फळे	३४३.९५	३६५.८३	३८०.७७	३३८.५७	३५६.८६	३६६.५३
	ग)	मसाले व मसाल्याचे पदार्थ	३९९.५४	४०२.५९	४०२.८३	३४७.५९	३५१.५०	३५४.०४
	ह)	इतर खाद्यपदार्थ	२६७.१९	२६६.८५	२६८.१७	३१६.१९	३१७.४५	३१७.५९
		एकूण खाद्यपदार्थ	३२२.०४	३२५.७०	३३६.४४	३२०.२१	३२४.८८	३३२.३३
२		पान,सुपारी,तंबाखू इ.	४७८.७७	४८४.६३	४७६.९३	४६५.३३	४६८.६३	४६९.९६
३		इंधन व दिवाबत्ती	५६८.१०	५८२.१५	५९०.८७	५५९.०४	५७१.९९	५७५.०४
४		कापड	##	@	१५०.३८	##	@	१५२.०६
५		संकीर्ण						
	अ)	वैद्यकीय सेवा				२४०.४७	२४०.९६	२४१.५३
	ब)	शिक्षण व मनोरंजन				##	२३७.९४	२२५.४०
	क)	वाहतूक व दळणवळण				१९१.०७	१९१.९२	१९४.०७
	ड)	वैयक्तीक सेवा				##	२५९.३३	२८८.५८
	इ)	इतर				##	२१३.०९	२३१.३६
		एकूण संकीर्ण	##	१९६.५२	२३४.४६	##	२२१.४७	२२५.९४
		सर्वसाधारण निर्देशांक	##	२९५.३७	३२४.४३	##	२९२.०४	३०८.७६

टीप :

कोरोना विषाणूमुळे उद्भवलेल्या संसर्गजन्य आजाराचा प्रारंभ रोखण्यासाठी शासनामार्फत लॉकडाऊन घोषित करण्यात आले होते. त्यामुळे वस्तूकरिता किंमतीची माहिती कमी/अल्प प्रमाणात उपलब्ध झाल्यामुळे महाराष्ट्राकरिता फक्त 'खाद्यपदार्थ', 'पान,सुपारी,तंबाखू इ.' व 'इंधन दिवाबत्ती' या गटाकरिता निर्देशांक परिगणित करण्यात आले आहेत.

@ कोरोना प्रारंभ कालावधीत शासनामार्फत घोषित निर्बंध कालावधीत किंमतीची उपलब्धता होऊ शकली नाही.

परिशिष्ट - २

महाराष्ट्रातील ग्रामीण व नागरी भागाकरिता ग्राहक किंमती निर्देशांकावर आधारित
माहे जून, २०२१ करिता वार्षिक चलन वाढीचा दर (%)

(पायाभूत वर्ष २००३=१००)

गट	उपगट	वर्णन	ग्रामीण			नागरी		
			जून २०२०	जून २०२१	चलन वाढ (%)	जून २०२०	जून २०२१	चलन वाढ (%)
१		खाद्यपदार्थ						
	अ)	अन्न धान्ये	३०५.१४	२९२.६३	-४.१०	२९५.४१	२६१.४२	-११.५१
	ब)	डाळी	३४४.५७	३६९.९४	७.३६	३५१.२३	३७२.९७	६.१९
	क)	दूध व दूधाचे पदार्थ	३७२.६८	३८४.५७	३.१९	३५०.१७	३६२.५९	३.५५
	ड)	खाद्यतेल	२१९.१२	२७०.६५	२३.५२	२२६.०८	२७५.३७	२१.८०
	इ)	मांस, मासे व अंडी	४६१.६६	४९७.७०	७.८१	४७५.३१	४९४.४२	४.०२
	फ)	भाजीपाला व फळे	३६६.९५	३८०.७७	३.७७	३६७.८०	३६६.५३	-०.३५
	ग)	मसाले व मसाल्याचे पदार्थ	४०१.११	४०२.८३	०.४३	३५७.७६	३५४.०४	-१.०४
	ह)	इतर खाद्यपदार्थ	२६३.३३	२६८.१७	१.८४	३०९.८७	३१७.५९	२.४९
		एकूण खाद्यपदार्थ निर्देशांक	३२५.९६	३३६.४४	३.२२	३३०.०८	३३२.३३	०.६८
२		पान,सुपारी,तंबाखू इ.	४६६.५२	४७६.९३	२.२३	४४७.०२	४६९.९६	५.१३
३		इंधन व दिवाबत्ती निर्देशांक	५४६.२१	५९०.८७	८.१८	५२६.७४	५७५.०४	९.१७
४		कापड	१५१.५०	१५०.३८	-०.७४	१५३.२९	१५२.०६	-०.८०
५		संकीर्ण						
	अ)	वैद्यकीय सेवा				२१३.७१	२४१.५३	१३.०२
	ब)	शिक्षण व मनोरंजन				२१५.८०	२२५.४०	४.४५
	क)	वाहतूक व दळणवळण				१८२.५०	१९४.०७	६.३४
	ड)	वैयक्तिक सेवा				२६४.९०	२८८.५८	८.९४
	इ)	इतर				२२२.५१	२३१.३६	३.९८
		एकूण संकीर्ण	२२३.७२	२३४.४६	४.८०	२१०.८६	२२५.९४	७.१५
		सर्वसाधारण गट	३११.२२	३२४.४३	४.२४	२९७.२५	३०८.७६	३.८७